

2010-11-09

Dnr 43-2010:134

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Wieselgrensskolan
i Helsingborgs kommun

Rektorn vid
Wieselgrensskolan

Tillsyn i Wieselgrensskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Wieselgrensskolan och Helsingborgs kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Wieselgrensskolan visar exempel på många goda kvaliteter. Kvaliteten på undervisningen skiljer sig dock åt beroende på vilken lärare eller arbetslag eleverna ingår i. Exempelvis uppger eleverna att det finns skillnader i vilken utsträckning skolan tillåter eleverna medverka vid planering och bestämma innehållet i undervisningen samt även hur eleverna ska kunna redovisa sina uppgifter. Detta är en av faktorerna som gör att Skolinspektionen uppfattar att skolan behöver arbeta mer skolövergripande för att ta tillvara på de goda exemplen som finns på skolan.

Skolans måluppfyllnad kan bli bättre och som ett led i detta bedömer Skolinspektionen att skolan behöver förbättra uppföljningen av målen i samtliga ämnen i de lägre åldrarna. Skolan behöver analysera och följa upp dessa mål och arbeta mer övergripande för att ta tillvara på de goda kvaliteter som finns på skolan. Skolinspektionen har tagit del av goda och mindre goda exempel på åtgärdsprogram. I likhet med ovanstående behöver skolan ta tillvara de goda exemplen som finns på åtgärdsprogram. I ämnet svenska var det en mycket stor avvikelse mellan de betyg skolans har satt jämfört med resultaten på det nationella provet i svenska. 35 procent av eleverna fick högre betyg än vad resultatet på det nationella provet visade på. Denna stora avvikelse behöver skolan analysera och detsamma gäller även i matematik.

Skolinspektionen kan vid granskning av såväl kvalitetsredovisningen som skolans plan mot kränkande behandling konstatera att mål och metoder många gånger blandas ihop. Detta gör att det kan vara svårt för skolan att analysera måluppnåelsen och finna nya metoder som ska leda till en högre måluppnåelse. Kvalitetsredovisningen är alltför fokuserad på matematik, engelska och svenska och ingen direkt uppföljning av skolans andra ämnen genomförs. Skolinspektionen har även granskat den lokala arbetsplanen och finner denna vara betydligt tydligare i målbeskrivningar än vad kvalitetsredovisningen visar.

Skolinspektionen har i tillsynen av Wieselgrensskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Wieselgrensskolan ger inte alla elever förutsättningar att nå lägst uppnåendemaålen i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Skolan utvärderar inte regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen i de tidigare skolåren (Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg).
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling: Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Skolan klargör inte i tillräcklig utsträckning mål och krav för föräldrar och elever (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- Skolan har inte en plan mot kränkande behandling som motsvarar lagens krav (14 a kap. 8 § skollagen; 2 § Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Det skiljer sig åt inom skolan hur aktivt arbetet bedrivs för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 2 Elevernas ansvar och inflytande, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Alla lärare tar inte i lika stor omfattning ansvar för att de regler som är fastställda på skolans följs (Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Riktlinjer).
- Skolan erbjuder inte och informerar inte om språkval enligt författningarnas krav (2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen; Lpo 94, 2.6 Skolan och omvärlden).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Rektor och Helsingborgs kommun har ansvar för att Wieselgrensskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Helsingborgs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Helsingborgs kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Andrés Brink Pinto och Annika Mullaart Ed.

På Skolinspektionens vägnar

Viveca Serder

Enhetschef

Per Joel Jarlunger

Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Wieselgrensskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Helsingborgs kommun under läsåret 2010/2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Wieselgrensskolan den 13 oktober 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Wieselgrensskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Wieselgrensskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Wieselgrensskolan

Wieselgrensskolan	Antal elever
Förskoleklass	31
Grundskola	627

Källa: Wieselgrensskolan 2010-10-28

Wieselgrensskolan ligger i de södra delarna av Helsingborg. Skolan har tre profiler, Musik, Fotboll och den för året nystartade profilen Kultur. Profilerna genomförs genom att beroende på ålder och profil tilldelas mellan 80 och 180 minuters lektionstid i de profilerade ämnena. Cirka 60 procent av eleverna har utländsk bakgrund enligt Skolverkets statistik. Huvudbyggnaden är från 40-talet med ett antal tillbyggnader där det så kallade mediateket är det senaste tillskottet. Skolan leds av tre rektorer. Rektorerna har delat in skolan i olika ansvarsområden vilket klargörs för elever och personal vid läsårets start.

Nedanstående punkter bedömdes vara i behov av förbättringar vid Skolverkets inspektion 2004.

- elevernas inflytande och ansvarstagande för sitt eget lärande,
- individanpassning av undervisning,
- handlingsprogrammet mot mobbning så att även frågor som rör kränkande behandling ingår,
- samverkan mellan de olika yrkeskategorierna och samverkan mellan arbetslagen,
- elevens val så att eleverna har större valmöjlighet till fördjupning,
- elevernas kunskaper om kursplanens mål i samtliga ämnen samt
- kvalitetsredovisningen som ett instrument för utvecklings- och kvalitetsarbete.

Skolinspektionen kan konstatera att skolans arbete med att öka elevernas inflytande och att göra målen tydliga för elever och föräldrar inte har varit tillräckliga då samma bedömningar görs vid denna inspektion.

Tillsynsprotokoll för Wieselgrensskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Wieselgrensskolan ger inte alla elever förutsättningar att nå lägst uppnåendemålen i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper. 2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Meritvärdena på skolan är skiftande från år till år. Det finns stora skillnader mellan pojkar och flickors resultat. Andelen elever som är behöriga till nationella program ligger mellan 82 procent till 89 procent under de senaste fem åren. Cirka 75 procent av eleverna uppnådde målen i alla ämnen de senaste två åren. Skolan prioriterar matematik, svenska och engelska för de elever som har svårigheter i skolarbetet. Skolans resultat i de nationella proven i svenska och matematik skiljer sig åt mot satta betyg i svenska och matematik. I svenska har eleverna i årskurs 9 35 procent högre betygsresultat än vad resultaten på de nationella proven visar, motsvarande siffra i matematik är 26 procent (läsåret 08/09). Nedanstående punkter visar också att det finns flera områden skolan kan bli bättre på. Detta föranleder bedömningen att Wieselgrensskolan kan vidta ytterligare åtgärder för att ge eleverna möjlighet att nå en högre måluppfyllelse.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolan utvärderar inte regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen i de tidigare skolåren.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Vid intervjuer med lärare och rektor framkommer att lärarna i de tidigare skolåren främst följer upp elevernas kunskapsutveckling i svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen sker ingen systematisk uppföljning utifrån kraven i kursplanerna.

Ämneslärarna genomför dock utvärderingar inom sina ämnen men resultatet av dessa utvärderingar stannar kvar hos lärarna och sprids inte till rektorn och andra lärare och används inte i skolans övergripande kvalitetsarbete.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling. Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Vid intervjuer med lärare och rektor framkommer att det saknas en systematik i skolan för hur utvärderingar och uppföljningar sker. Lärarna genomför utvärderingar inom sina ämnen i varierande grad men resultatet av dessa utvärderingar stannar kvar hos lärarna och sprids inte till rektorn och andra lärare och används inte i skolans övergripande kvalitetsarbete. Skolans kvalitetsredovisning blandar många gånger ihop mål och metoder. Den innehåller inte en uppföljning i samtliga skolämnen utan det är företrädesvis engelska, matematik och svenska som berörs. Som tidigare nämnts finns stora skillnader mellan resultatet på de nationella proven och betygsresultaten, detta faktum indikerar att en uppföljning och utvärdering behöver genomföras på skolan.

Huvudområde: Skolans lärande miljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan klargör inte i tillräcklig utsträckning mål och krav för föräldrar och elever.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Vid intervjuer med skolans elever framgår att det i hög grad varierar i vilken utsträckning de känner till målen för undervisningen. Enligt eleverna klargörs målen i olika

grad beroende på vilket ämne och vilken lärare de har. Några lärare för, enligt eleverna, diskussioner utifrån målen och förtydligar dessa. Andra lärare går enbart igenom målen i början på terminen och därefter diskuteras inte målen vidare. Rektorerna uppger att UNIKUM, det nyligen införda uppföljningssystemet, ska medföra en bättre dokumentation av elevernas kunskapsutveckling vilket kommer att säkerställa att målen i högre grad förankras hos eleverna.

Bedömning:

Det skiljer sig åt inom skolan hur aktivt arbetet bedrivs för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 2 Elevernas ansvar och inflytande, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, riktlinjer

Motivering:

Vid intervjuer med eleverna framkommer att varierar hur mycket eleverna kan vara med och påverka innehållet i undervisningen. Någon lärare ger eleverna mycket stora möjligheter att påverka innehåll och redovisningsformer medan andra lärare var mer restriktiva i att ge eleverna möjligheter att påverka innehållet. Någon lärare gav bara eleverna möjlighet att påverka redovisningsformerna. Lärarna uppger att det inte finns någon gemensam skolövergripande plan på hur skolan ska arbeta med att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Alla lärare tar inte i lika stor omfattning ansvar för att de regler som är fastställda på skolans följs.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Riktlinjer

Motivering:

Vid intervjuer med elever framkommer att alla lärare inte har samma uppfattning om hur reglerna ska följas. Vissa lärare har inte samma ambition som andra att se till att gällande ordningsregler efterföljs. Detta bekräftas i intervjuerna med lärare och rektorer.

Bedömning:

Skolan inte har en plan mot kränkande behandling som motsvarar lagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen, 2 § Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Skolans gällande plan mot kränkande behandling, som ingår i skolans likabehandlingsplan, är alltför generellt skriven. Vid intervjuer med eleverna framkommer att det finns situationer och platser som utgör riskområden för kränkande behandling. Skolan måste ange konkreta tidsatta åtgärder som skolan ska genomföra under verksamhetsåret för att förebygga och förhindra att kränkande behandling sker. Dessa åtgärder ska tas fram utifrån en kartläggning som tydliggör verksamhetens behov. Eleverna ska också aktivt delta i framtagandet av planen mot kränkande behandling, vilket inte sker i dagsläget. Planen behöver även förtydliga vilka rutiner som gäller om en vuxen kränker ett barn eller en elev. Mål och metoder blandas i gällande plan vilket gör det svårt att utvärdera om målen nås eller ej.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Skolan erbjuder inte och informerar inte om språkval enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen; Lpo 94, 2.6 Skolan och omvärlden

Motivering:

Skolan erbjuder från skolår 6 som språkval tyska, spanska, franska. Som alternativ till ett modernt språk finns svenska/engelska. Eleverna får genom en blankett göra sina språkval i skolår 5. Undervisningen påbörjas med att eleverna får pröva på de olika språken innan det slutliga valet genomförs. Det saknas information kring och möjlighet att som språkval söka sitt modersmål, teckenspråk, eller något av minoritetsspråken om man uppfyller grundkraven för dessa.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte förordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har läst ett urval av åtgärdsprogram. Av dessa kan man inte utläsa skolans åtgärder. Skolan beskriver endast sina åtgärder genom att tilldela tid för särskilt stöd och inte vilka åtgärder skolan ska genomföra under dessa tider. Någon gång har även skolan angett att språkvalet svenska/engelska ska utgöra den åtgärd som skolan vidtagit för att eleven ska nå sina mål i svenska och engelska. Detta kan inte anses vara en stödåtgärd som uppfyller författningarnas krav.